



Noves agrupacions de malalties per a la nova classificació de causes de mort CIM-10.



Generalitat de Catalunya
Departament de Sanitat
i Seguretat Social

Travessera de les Corts, 131-159 - 08028 Barcelona - Telèfon: 93 227 29 00

Noves agrupacions de malalties per a la nova classificació de causes de mort CIM-10*

Introducció

Un dels exemples més paradigmàtics de col·laboració internacional en l'àmbit sanitari són els diferents esforços que al llarg dels anys han permès elaborar i mantenir actualitzada una classificació única i comuna de malalties, acceptada i utilitzada a nivell mundial. La Classificació Internacional de Malalties (CIM) és un sistema de nomenclatura que facilita l'assignació de codis numèrics o alfanumèrics a les entitats patològiques seguint uns criteris establerts i estandaritzats. Es basa en l'organització de les entitats nosològiques en categories a partir d'una relació coherent, des del punt de vista clínic. Concretament, s'estableixen les categories per aparells anatòmics i segons criteris etiològics o fisiopatològics. La finalitat de la CIM és permetre el registre sistemàtic, l'anàlisi, la interpretació i la comparació de les dades de mortalitat i morbiditat de diferents zones geogràfiques i en diferents períodes temporals. L'assignació de codis a les entitats diagnòstiques permet que sigui més fàcil emmagatzemar-les i recuperar-les posteriorment per a l'anàlisi de la informació. La CIM, en la pràctica, s'ha convertit en la classificació diagnòstica internacional que s'utilitza de manera estàndard per a moltes finalitats epidemiològiques generals i per a moltes altres d'administració sanitària, com ara les estadístiques oficials de causa de mort.

L'interès per disposar d'una classificació de malalties que permetés fer com-

paracions internacionals es va iniciar a mitjan segle XIX, però no va ser fins l'any 1893 que es formalitzà una primera Llista Internacional de Causes de Mort. D'aquesta primera llista, que constava de 161 termes, se n'han anat fent revisions i modificacions, aproximadament cada 10 anys, fins a l'actualitat en què ja es disposa de la desena revisió. En les successives revisions de la Llista Internacional de Causes de Mort sempre hi han participat experts de diferents països i això n'ha facilitat la difusió. Cada país ha anat incorporant les actualitzacions de la CIM seguint les recomanacions de l'OMS, encara que no sempre han coincidit en els mateixos anys¹. La implantació de la CIM-10² per a la codificació de la mortalitat a nivell mundial es va iniciar l'any 1994 i l'han anat adoptant els diferents països progressivament fins l'any 2000. A l'Estat espanyol la codificació de les causes de mort de les butlletes estadístiques de defunció, des de l'any 1980 fins a l'any 1998, ha estat feta amb la CIM-9³. A partir de les defuncions de l'any 1999, s'ha implantat la CIM-10.

La CIM-10 incorpora codis alfanumèrics que permeten un nivell de detall considerable, ja que conté 2.036 categories de tres caràcters i un total de 12.420 codis de quatre dígits. Per a l'anàlisi de les dades de mortalitat, i considerant que la classificació consta d'un nombre tan gran de categories, és imprescindible disposar de llistes reduïdes per a la tabulació de les dades amb una quantitat més manejable de grups de causes. Així, el pas de la CIM-9 a la CIM-10 ha com-

* Informe elaborat pel Servei d'Informació i Estudis de la Direcció General de Recursos Sanitaris del Departament de Sanitat i Seguretat Social.

portat adaptar les llistes existents a la nova versió de la classificació. En aquest número del BEC es presenta la nova agrupació per a les causes de mort codificades segons la CIM-10, que s'utilitzarà a partir d'ara per a la tabulació i anàlisi de la mortalitat a Catalunya.

Llistes especials per a la tabulació de la mortalitat

En la nova revisió de la CIM, l'OMS proposa una sèrie de llistes especials per a la tabulació de les causes de mort (llistes 1-4) adequades per facilitar les comparacions internacionals. Aquestes llistes s'adapten a diferents necessitats específiques d'informació i, per tant, segons els objectius perseguits en la tabulació de les dades, és més adequat l'ús d'una o altra. Així mateix, la CIM reconeix que, per al millor seguiment dels programes de salut en diferents territoris, poden ser necessàries llistes específicament dissenyades a nivell local. Per aquest motiu, les llistes abreujades de la CIM utilitzades en diferents territoris, estudis o institucions poden ser bastant diferents. Malauradament, la necessària especificitat per poder donar resposta a objectius locals pot comprometre la comparabilitat a nivell general i aquest és un dilema difícilment resoluble¹. Per aquest motiu s'ha optat, en una primera fase, per adaptar la llista abreujada local i mantenir la general de grans grups proposada per l'OMS, que garanteix la comparabilitat internacional. D'altra banda, atès que s'estan realitzant diferents estudis de comparabilitat entre les dues classificacions⁴⁻⁶, el

procés per a l'elaboració de noves agrupacions, que tinguin un consens més ampli i que a la vegada serveixin de pont per a l'anàlisi de mortalitat entre els dos períodes, encara no està tancat.

A Catalunya, per a l'anàlisi de les dades de mortalitat codificades amb la CIM-9 s'havia treballat fins ara amb dues agrupacions (llistes) de causes de mort. D'una banda, els anomenats 17 grans grups de la CIM, que vénen definits pels capítols de la classificació, i de l'altra, una llista anomenada de causes D i que agrupa els codis de causa de mort en 65 grups de causes. És a partir d'aquestes llistes que estan elaborades les dades i els càlculs de la mortalitat des de l'any 1983 fins al 1998⁷.

Per a les dades codificades a partir de la CIM-10, els grans grups de causes (i per tant els capítols en què està dividida la classificació) han passat dels 17 de la CIM-9 a 20 grups en la CIM-10. Aquesta llista, amb els codis de la CIM-10 corresponents, es presenta a la Taula 1. Per substituir l'agrupació de 65 causes de la CIM-9 s'ha elaborat una nova llista que consta de 73 grups de causes per a la CIM-10 (causes D-73), que es presenta a la Taula 2.

Criteris per a l'elaboració de la nova agrupació de causes de mort D-73

Per a l'elaboració de la nova agrupació de causes de mort s'han tingut en compte una sèrie de criteris, que s'exposen tot seguit. En el procés s'ha tractat de mantenir el grau de jerarquia en què es presenten.

Taula 1

Llista de grans grups de causes de mort segons els codis de la CIM-10

Grup de causes	Codis CIM-10
I Certes malalties infeccioses i parasitàries	A00-B99
II Tumors	C00-D48
III Malalties de la sang i dels òrgans hematopoètics, i certs trastorns que afecten el mecanisme de la immunitat	D50-D89
IV Malalties endocrines, nutricionals i metabòliques	E00-E90
V Trastorns mentals i del comportament	F00-F99
VI Malalties del sistema nerviós	G00-G99
VII Malalties de l'ull i dels seus annexos	H00-H59
VIII Malalties de l'oïda i de l'apòfisi mastoide	H60-H95
IX Malalties del sistema circulatori	I00-I99
X Malalties del sistema respiratori	J00-J99
XI Malalties del sistema digestiu	K00-K93
XII Malalties de la pell i del teixit subcutani	L00-L99
XIII Malalties del sistema osteomuscular i del teixit connectiu	M00-M99
XIV Malalties del sistema genitourinari	N00-N99
XV Embaràs, part i puerperi	O00-O99
XVI Certes afeccions originades en el període perinatal	P00-P96
XVII Malformacions congènites, deformitats i anomalies cromosòmiques	Q00-Q99
XVIII Síntomes, signes i troballes anormals clíniques i de laboratori, no classificades enlloc més	R00-R99
XIX Traumatismes, enverinaments i algunes altres conseqüències de causes externes	S00-T98
XX Causes externes de morbiditat i mortalitat	V01-Y98

Taula 2
Llista D-73 de causes de mort segons els codis de la CIM-10

Grup de causes	Codis CIM-10
1 Malalties infeccioses intestinals	A00-A09
2 Tuberculosi de l'aparell respiratori	A15-A16
3 Resta de tuberculosi i tuberculosi antigues	A17-A19, B90
4 Resta de malalties infeccioses bacterianes	A20-A28, A30-A49, A50-A58, A65, A66-A69, A70-A74, A75-A79, B92, B95-B96
5 Hepatitis vírica	B15-B19
6 Sida	B20-B24
7 Resta de malalties infeccioses	A60, A90-A99, B00-B09, B25-B34, A80-A89, B91, B97 A59, A63-A64, B35-B49, B50-B64, B65-B83, B85-B89, B94, B99
8 Tumor maligne de cavitat bucal i faringe	C00-C14
9 Tumor maligne d'esòfag	C15
10 Tumor maligne d'estómac	C16
11 Tumor maligne de budell gros	C18
12 Tumor maligne de recte i anus	C19-C21
13 Tumor maligne de fetge	C22
14 Tumor maligne de bufeta biliar i vies extrahepàtiques	C23-C24
15 Tumor maligne de pàncrees	C25
16 Resta de tumors malignes digestius	C17, C26, C48
17 Tumor maligne de laringe	C32
18 Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó	C33-C34
19 Tumor maligne de pell i tumor maligne de teixits tous	C43-C47, C49
20 Tumor maligne de mama	C50
21 Tumor maligne de coll d'úter	C53
22 Resta de tumors malignes d'úter	C54-C55
23 Tumor maligne d'ovari	C56
24 Tumor maligne de pròstata	C61
25 Tumor maligne de bufeta urinària	C67
26 Tumor maligne de ronyó i de vies urinàries	C64-C66, C68
27 Tumor maligne de l'encèfal	C71
28 Leucèmia	C91-C95
29 Limfoma	C81- C85
30 Resta de tumors malignes de localització especificada	C30-C31, C37-C39, C40-C41, C51-C52, C57-C58, C60, C62-C63, C69-C70, C72, C73-C75, C76-C80, C96, C97, C88-C90,
31 Tumors malignes secundaris i de localització no especificada	C77-C80
32 Tumors benignes	D10-D36
33 Tumors <i>in situ</i> , d'evolució incerta i de naturalesa no especificada	D00-D09, D37-D48
34 Malalties de la sang i òrgans hematopoètics i trastorns de la immunitat	D50-D89
35 Diabetis	E10-E14
36 Resta de malalties endocrines, de la nutrició i del metabolisme	E00-E07, E15-E90
37 Trastorns mentals	F00, F04-F99
38 Demència senil, vascular, i demència no especificada	F01-F03
39 Malaltia d'Alzheimer	G30
40 Resta de malalties del sistema nerviós, malalties de l'ull i malalties de l'oïda i de l'apòfisi mastoide	G00-G26, G31-G44, G45, G47-G99, H00-H95
41 Malalties reumàtiques cròniques del cor	I05-I09
42 Malalties hipertensives	I10-I15
43 Malalties isquèmiques del cor	I20-I25
44 Insuficiència cardíaca	I50
45 Resta de malalties del cor	I00-I02, I26-I49, I51-I52
46 Malalties cerebrovasculars	I60-I69
47 Arteriosclerosi	I70
48 Resta de malalties dels vasos sanguinis i del sistema circulatori	I71-I79, I80-I89, I95-I99
49 Infeccions respiratòries agudes	J00-J06, J20-J22
50 Infecció respiratòria per influença	J10-J11
51 Pneumònia i broncopneumònia	J12-J18
52 Bronquitis, emfisema, asma i MPOC	J40-J47
53 Resta de malalties respiratòries	J60-J99, J30-J39
54 Gastritis, duodenitis i ulcus	K25-K29
55 Cirrosi i altres malalties del fetge	K70-K77
56 Resta de malalties del sistema digestiu	K00-K23, K30-K67, K80-K93
57 Malalties de la pell i teixit subcutani	L00-L99
58 Malalties del sistema osteomuscular i del teixit connectiu	M00-M99

Taula 2

Llista D-73 de causes de mort segons els codis de la CIM-10 (continuació)

Grup de causes	Codis CIM-10
59 Malalties del ronyó i de les vies urinàries	N00-N08, N10-N16, N17-N19, N20-N23, N25-N29, N30-N39, N99
60 Malalties dels òrgans genitals masculins, malalties dels òrgans genitals femenins i trastorns de la mama	N40-N51, N60-N64, N70-N98
61 Embaràs, part i puerperi	O00-O99
62 Complicacions del període perinatal	P00-P96
63 Malalties congènites	Q00-Q99
64 VIH+	R75
65 Malalties mal definides i no classificades en altres grups	R00-R74, R76-R99
66 Accidents de trànsit de vehicles de motor	V02-V04 (.1-.9), V09 (.2-.3), V12-V14 (.3-.9), V19 (.4-.6), V20-V28 (.3-.9), V29-V79 (.4-.9), V80 (.3-.5), V81.1, V82.1, V83-V86 (.0-.3), V87 (.0-.8), V89 (.2), V89 (.9).
67 Enverinaments accidentals	X40-X49
68 Accidents i complicacions medicoquirúrgiques i farmacològiques	Y40-Y69, Y70-Y82, Y83-Y84
69 Caigudes accidentals	W00-W19
70 Ofegaments i submersions accidentals	W65-W74,
71 Suïcidis i autolesions	X60-X84
72 Homicidis	X85-Y09
73 Resta de causes externes	RESTA V00-V99, W20-W49, W50-W64, W75-W99, X00-X29, X30-X39, X50-X57, X58-X59, Y10-Y34, Y35-Y36, Y85-Y89

1. Respectar els nous criteris de classificació de la CIM-10.
2. Definir una agrupació exhaustiva i amb categories excloents.
3. Mantenir la comparabilitat amb l'agrupació de causes D de 65 grups de la CIM-9.
4. Desagregar els grups per la seva rellevància epidemiològica i sanitària.
5. Procurar un nombre d'efectius suficients perquè l'anàlisi per grups d'edat i sexe sigui consistent.
6. Facilitar i presentar una informació útil des del punt de vista de salut pública.

El primer aspecte que s'ha tingut en compte ha estat respectar els criteris de la classificació de la CIM-10, atès que, per l'evolució del coneixement de la medicina, algunes malalties han canviat de grup. Els canvis més importants que ha incorporat la nova classificació són: el de la sida, que ha passat del grup de trastorns de la immunitat al de malalties infeccioses; la demència tipus Alzheimer, que en la CIM-9 quedava inclosa en el grup dels trastorns mentals, i en la CIM-10 és inclosa en el grup de les malalties del sistema nerviós; i els trastorns dels mecanismes de la immunitat, que s'inclouen dins el capítol de les malalties de la sang en la CIM-10, i en la CIM-9 eren dins el grup de malalties endocrines, de la nutrició i del metabolisme.

L'agrupació s'ha fet exhaustiva i excloent, és a dir, que hi siguin tots els codis i que cada codi sigui en un sol grup. Així mateix, els 73 grups de la llista més àmplia són subgrups dels 20 grans

grups, excepte en el grup 40 en què s'han agrupat malalties de tres capítols diferents pel baix nombre de casos.

S'ha procurat respectar la comparabilitat amb l'agrupació de causes D de 65 grups de la CIM-9, per facilitar el seguiment de les sèries de mortalitat a través del temps i l'observació dels canvis de tendència en les causes de mort. No obstant això, en alguns casos, malgrat que el nom del grup es manté igual en les dues agrupacions de causes (D-65 i D-73), la coincidència dels codis que inclouen no és total. El motiu és el canvi de criteri de codificació d'algunes malalties imposat per la CIM-10. Per exemple, les malalties considerades mal definides en la CIM-10 no són les mateixes que les que ho eren en la CIM-9, la qual cosa fa que aquests dos grups no siguin estrictament comparables entre les dues agrupacions. Així mateix, el fet que un símptoma o malaltia sigui considerat mal definit determina que (per les regles de selecció i codificació de la CIM) aquesta entitat no sigui codificada com a causa bàsica de la defunció, si a la butlleta hi figura alguna altra causa considerada ben definida. En el cas que l'única causa informada a la butlleta sigui mal definida, es fa un esforç complementari per buscar més informació de la causa de defunció, amb la finalitat de millorar la qualitat de les estadístiques de mortalitat. Aquest fet, doncs, a més d'afectar la comparabilitat d'algunes categories de les llistes, pot tenir també repercussions en la freqüència final observada en les estadístiques futures d'aquests diagnòs-

tics. Aquest aspecte es tracta amb més detall en l'apartat de correspondència entre les agrupacions.

En la llista D-73 s'han desagregat, més del que ho estaven en l'agrupació D-65, alguns grups de causes que pel motiu de la seva rellevància epidemiològica i sanitària tenen un interès especial. Serien els casos de la sida, de l'hepatitis vírica, de la malaltia d'Alzheimer, de les demències (senil, vascular i no especificada), de la infecció respiratòria per influència, d'alguns tumors (ovari, bufeta urinària, ronyó, encèfal i limfomes), i d'algunes causes externes: enverinaments accidentals, complicacions medicoquirúrgiques i homicidis.

També s'ha tingut en compte que el nombre d'efectius de cada grup sigui suficient, de manera que les dades puguin ser analitzades per grups d'edat i sexe. Això ha suposat que s'hagin inclòs en el mateix grup les malalties del sistema nerviós (excepte l'Alzheimer) i dels òrgans dels sentits (les malalties de l'ull i les de l'oïda), malgrat que són tres capítols diferents de la CIM-10, perquè el nombre de casos per tot un any d'aquests dos darrers capítols és inferior a 10. La informació desagregada d'aquests tres capítols es podrà trobar en l'exploració de les dades per 20 grans grups.

Finalment, s'ha definit l'agrupació amb el màxim detall per fer-ne les explotacions sistemàtiques requerides en l'àmbit de salut pública i considerant les preguntes més freqüents que plantegen els usuaris de les dades del Registre de Mortalitat. Cal tenir en compte que, per causes més desagregades per a estudis més específics, sempre queda l'opció d'obtenir les dades utilitzant els codis amb tres i quatre dígits.

Correspondència entre les antigues i les noves agrupacions de causes de mort

Tal com pot observar-se a la Taula 3, pel que fa a la llista de 20 grans grups s'ha de destacar que en la nova agrupació canvia l'ordre de numeració d'alguns dels grups. En relació amb els processos amb diagnòstics més detallats, cal tenir en compte aquells que han canviat de gran grup i que també es descriuen a la Taula 3: xoc sèptic, sida, trastorns de la immunitat, hemorràgia, demència multiinfàrtica, demència d'Alzheimer, aturada cardiorespiratòria i insuficiència respiratòria.

En relació amb la nova agrupació D-73, hem de destacar també la impossibilitat de correspondència exacta de codis de la CIM-9 amb els de la CIM-10 per a alguns

Taula 3
Correspondències entre les llistes dels grans grups de causes de mort

20 grans grups (CIM-10)		17 grans grups (CIM-9)	
I	Certes malalties infeccioses i parasitàries (1)(2)	1	Malalties infeccioses i parasitàries
II	Tumors	2	Tumors
III	Malalties de la sang i dels òrgans hematopoètics, i certs trastorns que afecten els mecanismes de la immunitat (3)	4	Malalties de la sang i dels òrgans hematopoètics (4)
IV	Malalties endocrines, nutricionals i metabòliques	3	Malalties de les glàndules endocrines, de la nutrició, del metabolisme i trastorns de la immunitat (2)(3)
V	Trastorns mentals i del comportament (5)	5	Trastorns mentals (6)
VI	Malalties del sistema nerviós (6)	6	Malalties del sistema nerviós i dels òrgans dels sentits
VII	Malalties de l'ull i els seus annexos		
VIII	Malalties de l'oïda i de l'apòfisi mastoide		
IX	Malalties del sistema circulatori	7	Malalties de l'aparell circulatori (5)(7)
X	Malalties del sistema respiratori (8)	8	Malalties de l'aparell respiratori
XI	Malalties del sistema digestiu	9	Malalties de l'aparell digestiu
XII	Malalties de la pell i del teixit subcutani	12	Malalties de la pell i del teixit cel·lular subcutani
XIII	Malalties del sistema osteomuscular i del teixit connectiu	13	Malalties del sistema osteomuscular i del teixit connectiu
XIV	Malalties del sistema genitourinari	10	Malalties de l'aparell genitourinari
XV	Embaràs, part i puerperi	11	Complicacions de l'embaràs, part i puerperi
XVI	Certes afeccions originades en el període perinatal	15	Certes afeccions originades en el període perinatal
XVII	Malformacions congènites, deformitats i anomalies cromosòmiques	14	Malalties congènites
XVIII	Síntomes, signes i troballes anormals clíniques i de laboratori, no classificades enlloc més (4)(7)	16	Signes, símptomes i estats morbosos mal definits (1)(8)
XIX	Traumatismes, enverinaments i algunes altres conseqüències de causes externes		
XX	Causas externes de morbiditat i mortalitat	17	Causas externes

1 Inclou el xoc sèptic.

2 Inclou la sida.

3 Inclou els trastorns de la immunitat.

4 Inclou l'hemorràgia.

5 Inclou la demència multiinfàrtica.

6 Inclou la demència d'Alzheimer.

7 Inclou l'aturada cardiorespiratòria.

8 Inclou la insuficiència respiratòria.

Noves agrupacions de malalties per a la nova classificació de causes de mort CIM-10

grups. Això s'haurà de tenir molt en compte en l'anàlisi de períodes de temps que incloguin el canvi de versió de la classificació. La correspondència entre les dues llistes D es presenta a la Taula 4. A peu de taula es destaquen els canvis de categories més importants que, juntament amb la modificació d'alguns altres criteris, es comenten tot seguit.

Grups dels tumors. Un conjunt de grups afectats pel canvi de criteris en la nova versió de la CIM és el dels tumors malignes, que ha sofert modificacions importants en les normes de codificació. En la CIM-9, un tumor informat com a metàstasi es considerava de localització desconeguda i en la CIM-10 es codifica com a tumor secundari. S'ha inclòs en la

CIM-10 el concepte de tumor de localització múltiple, que en la CIM-9 no existia, i quan coexisteixen dos tumors de llocs diferents especificats, es codifiquen com a tumor de localització múltiple sense especificar-ne els llocs. Un altre concepte que incorpora la CIM-10 és el de "lloc comú de metàstasi", amb el qual els tumors d'aquestes localitzacions són considerats metàstasis si són informats amb un altre tumor en un lloc diferent. D'altra banda, la CIM-9 separava els tumors de mama masculina dels de mama femenina, mentre que en la CIM-10 es troben sota el mateix codi.

Grup 6. Sida. En la CIM-9 la sida tenia un codi, i la infecció pel VIH o VIH+ en tenien un altre, en canvi en la CIM-10

Taula 4
Correspondències entre les llistes reduïdes de causes de mort

Llista D-73 (CIM-10) Grup de causes		Llista D-65 (CIM-9) Grup de causes	
1	Malalties infeccioses intestinals	1	Malalties infeccioses intestinals
2	Tuberculosi de l'aparell respiratori	2	Tuberculosi de l'aparell respiratori
3	Resta de tuberculosi	3	Resta de tuberculosi
4	Resta de malalties infeccioses bacterianes (1)	4	Resta de malalties infeccioses bacterianes
5	Hepatitis vírica	5	Malalties infeccioses víriques
6	Sida (2)		
7	Resta de malalties infeccioses	6	Malalties parasitàries i resta d'infeccions
8	Tumor maligne de cavitat bucal i faringe	7	Tumor maligne de cavitat bucal i faringe
9	Tumor maligne d'esòfag	8	Tumor maligne d'esòfag
10	Tumor maligne d'estómac	9	Tumor maligne d'estómac
		10	Tumor maligne de budell prim
11	Tumor maligne de budell gros	11	Tumor maligne de budell gros
12	Tumor maligne del recte-anus	12	Tumor maligne del recte
13	Tumor maligne del fetge	13	Tumor maligne del fetge
14	Tumor maligne de la bufeta biliar i vies extrahepàtiques	14	Tumor maligne de la bufeta biliar
15	Tumor maligne del pàncrees	15	Tumor maligne del pàncrees
16	Resta de tumors malignes digestius		
17	Tumor maligne de la laringe	16	Tumor maligne de la laringe
18	Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó	17	Tumor maligne de tràquea, bronquis i pulmó
19	Tumor maligne de la pell i tumors malignes de teixits tous	19	Tumor maligne de la pell
20	Tumor maligne de mama (3)	20	Tumor maligne de mama femenina
21	Tumor maligne del coll d'úter	21	Tumor maligne del coll d'úter
22	Resta de tumors malignes de l'úter	22	Altres tumors malignes de l'úter
23	Tumor maligne d'ovari		
24	Tumor maligne de pròstata	23	Tumor maligne de la pròstata
25	Tumor maligne de bufeta urinària		
26	Tumor maligne de ronyó i vies urinàries		
27	Tumor maligne de l'encèfal		
28	Leucèmia	26	Leucèmia
29	Limfoma		
		27	Altres tumors dels òrgans hematopoètics
30	Resta de tumors malignes de localització especificada	18	Tumor maligne dels ossos
		24	Tumor maligne d'altres localitzacions (3)
31	Tumors malignes secundaris i de localització no especificada	25	Tumor maligne de localització no especificada
32	Tumors benignes	28	Tumors benignes
33	Tumors <i>in situ</i> , d'evolució incerta i de naturalesa no especificada	29	Tumors de naturalesa no especificada
		65	Carcinomes <i>in situ</i> i tumors d'evolució incerta
34	Malalties de la sang i dels òrgans hematopoètics i trastorns de la immunitat (4)	32	Malalties de la sang i dels òrgans hematopoètics (5)
35	Diabetis	30	Diabetis
36	Resta de malalties endocrines, de la nutrició i del metabolisme	31	Resta de malalties de les glàndules endocrines, de la nutrició, i del metabolisme, i trastorns de la immunitat (2)(4)

Taula 4
Correspondències entre les llistes reduïdes de causes de mort (continuació)

Llista D-73 (CIM-10) Grup de causes		Llista D-65 (CIM-9) Grup de causes	
37	Trastorns mentals	33	Trastorns mentals (7)
38	Demència senil, vascular, demència no especificada (6)		
39	Malaltia d'Alzheimer (7)	34	Malalties del sistema nerviós i dels òrgans dels sentits
40	Resta de malalties del sistema nerviós, malalties de l'ull i malalties de l'oïda i de l'apòfisi mastoide		
41	Malalties reumàtiques cròniques del cor	35	Malalties reumàtiques del cor
42	Malalties hipertensives	36	Malalties hipertensives
43	Malalties isquèmiques del cor	37	Malalties isquèmiques del cor
44	Insuficiència cardíaca	38	Altres malalties del cor i de la circulació pulmonar (8)
45	Resta de malalties del cor		
46	Malalties cerebrovasculars	40	Malalties cerebrovasculars (6)
47	Arteriosclerosi	41	Arteriosclerosi
48	Resta de malalties dels vasos sanguinis i del sistema circulatori	39	Malalties del cor mal definides
		42	Malalties dels vasos sanguinis
49	Infeccions respiratòries agudes (influença exclosa)	43	Infeccions respiratòries agudes (influença inclosa)
50	Infecció respiratòria per influença		
51	Pneumònia i broncopneumònia	44	Pneumònia
52	Bronquitis, emfisema, asma i MPOC	45	Bronquitis, emfisema i asma
53	Resta de malalties respiratòries (9)	46	Resta de malalties de l'aparell respiratori
54	Gastritis, duodenitis i ulcus	47	Gastritis, duodenitis i ulcus pèptic
55	Cirrosi i altres malalties del fetge	48	Cirrosi i altres malalties cròniques del fetge
56	Resta de malalties del sistema digestiu	49	Resta de malalties de l'aparell digestiu
57	Malalties de la pell i teixit subcutani	54	Malalties de la pell i del teixit cel·lular subcutani
58	Malalties del sistema osteomuscular i del teixit connectiu	55	Malalties del sistema osteomuscular i del teixit connectiu
59	Malalties del ronyó i de les vies urinàries	50	Malalties del ronyó i de l'aparell urinari
60	Malalties dels òrgans genitals masculins, dels òrgans genitals femenins, i trastorns de la mama	51	Malalties dels òrgans genitals masculins
		52	Malalties dels òrgans genitals femenins
61	Embaràs, part i puerperi	53	Complicacions de l'embaràs, part i puerperi
62	Complicacions del període perinatal	64	Causes perinatals
63	Malalties congènites	56	Anomalies congènites
64	VIH+	63	Síntomes i estats morboses mal definits (1)(9)
65	Malalties mal definides i no classificades en altres grups (5)(8)		
66	Accidents de trànsit de vehicles de motor	57	Accidents de vehicles de motor (10)
67	Enverinaments accidentals		
68	Accidents i complicacions medicoquirúrgiques i farmacològiques		
69	Caigudes accidentals	58	Caigudes accidentals
70	Ofegaments i submersions accidentals	59	Ofegaments i submersions accidentals
71	Suïcidis i autolesions	61	Suïcidis i autolesions
72	Homicidis		
73	Resta de causes externes (10)	60	Accidents de tipus industrial
		62	Resta de causes externes

1 Inclou el xoc sèptic.

2 Inclou la sida.

3 Inclou tumor de mama en homes.

4 Inclou els trastorns de la immunitat.

5 Inclou l'hemorràgia.

6 Inclou la demència multiinfàrtica.

7 Inclou la demència d'Alzheimer.

8 Inclou l'aturada cardiorespiratòria.

9 Inclou la insuficiència respiratòria.

10 Inclou els accidents de vehicles de motor no de trànsit.

la sida i la infecció pel VIH tenen el mateix codi i VIH+ en té un de diferent. En conseqüència, en aquest grup no és possible a partir dels codis primaris que les entitats que inclou la llista D-65 siguin equivalents a les de la D-73. Com a alternativa, s'ha separat el grup 64 de VIH+ (que en la CIM-10 és dins del capítol de les mal definides) per poder tenir la possibilitat d'agrupar aquests grups 6 i 64 i comparar-lo amb el conjunt de codis de la sida de la llista D-65.

Grup 38. Demència senil, vascular i demència no especificada. En la CIM-9 la demència multiinfàrtica tenia el mateix codi que l'infart cerebral, que està inclòs en el grup de les malalties cerebrovasculars (grup 40 de la llista D-65). En la CIM-10 la demència multiinfàrtica té un codi específic i està inclosa dins del grup de les demències (grup 38 de la llista D-73). En la llista dels grans grups, en no poder diferenciar-se les demències multiinfàrtiques dels infarts cerebrals, els grups de

Noves agrupacions de malalties per a la nova classificació de causes de mort CIM-10

malalties mentals i de malalties del sistema circulatori de la CIM-9 no es corresponen totalment amb els de la CIM-10.

Grup 39. Malaltia d'Alzheimer. En la CIM-9 la malaltia d'Alzheimer amb menció de demència s'inclou en les demències presenils del grup dels trastorns mentals (grup 33 de la D-65) i la malaltia d'Alzheimer sense menció de demència s'inclou en el grup de les malalties del sistema nerviós i dels òrgans dels sentits (grup 34 de la D-65). En la CIM-10 la malaltia d'Alzheimer amb especificació o no de demència (grup 39 de la D-73) s'inclou dintre del gran grup de les malalties del sistema nerviós.

Grup 46. Malalties cerebrovasculars. Per la mateixa raó exposada en el punt anterior, el grup 40 de la llista D-65 inclou tant la demència multiinfàrtica com l'infart cerebral, però en la llista D-73 el grup 46 inclou l'infart cerebral però no la demència multiinfàrtica.

Grup 65. Malalties mal definides i no classificables en altres grups. En aquest apartat cal tenir presents les modificacions degudes als canvis de criteris pels quals les dues versions de la CIM consideren diferentment algunes causes de mort mal definides, com s'ha exposat en l'apartat anterior de comparabilitat. Aquest seria el cas de la insuficiència respiratòria o del xoc sèptic, que eren considerades mal definides en la CIM-9 i han

deixat de ser-ho en la CIM-10. En canvi, l'hemorràgia sense cap més indicació en la CIM-9 no era considerada mal definida i en la CIM-10 ha passat a ser-ho. Aquestes malalties en la CIM-9 no tenen un codi propi únic, sinó que comparteixen el mateix codi amb altres diagnòstics. Com en altres grups de causes exposats anteriorment, la correspondència dels grups que inclouen aquests diagnòstics entre les llistes D-65 i D-73 no és exacta.

Grup 66. Accidents de trànsit de vehicles de motor. En aquest grup no s'inclouen els accidents de vehicles de motor que no siguin accidents de trànsit, que sí que estan inclosos en el grup 57 de l'agrupació D-65.

L'estructura de la classificació dels accidents de transport en el capítol de les causes externes de la CIM-10 és molt diferent de la que tenia la CIM-9. La CIM-10, prioritza la codificació dels accidents de transport segons la condició de l'afectat (viajant, conductor, ocupant, etc.). Per poder mantenir aquest grup d'accidents de trànsit de vehicles de motor en la nova agrupació D-73, atesa la seva importància en salut pública i per la freqüència amb què es demana informació d'aquest grup de causes per part dels usuaris de les dades de mortalitat, no s'ha pogut respectar completament l'estructura de la CIM-10 en aquest grup.

Bibliografia

- 1 Cirera L, Vázquez E. (ed). *La implantación en España de la Clasificación Internacional de Enfermedades 10ª Revisión (CIE-10). Informe del Grupo de trabajo de la Sociedad Española de Epidemiología*. Santiago de Compostela: Sociedad Española de Epidemiología, 1998.
- 2 Organización Panamericana de la Salud. *Clasificación Estadística Internacional de Enfermedades y Problemas Relacionados con la Salud*. Décima Revisión. Washington: OPS, 1995.
- 3 Organización Panamericana de la Salud. *Manual de la Clasificación Estadística Internacional de Enfermedades, Traumatismos y Causas de Defunción*. Novena Revisión. Washington: OPS, 1978.
- 4 Pérez G. Estudio de la comparabilidad de la novena y la décima revisión de la Clasificación Internacional de Enfermedades (CIE) por causas de muerte en Catalunya. *Gac Sanit* 1999; 13 (2): 481-3.
- 5 Anderson RN, Minino AM, Hoyert DL, Rosenberg HM. Comparability of causes of death between ICD-9 and ICD-10: preliminary estimates. *Natl Vital Stat Rep* 2001; 49 (2): 1-32.
- 6 Ruiz M, Cirera L, Moreno C, Borrell C, Pérez G, Andia C, Torcido I, por el grupo COMPARA. Estudio Español de Comparabilidad entre la 9ª y la 10ª revisión de la Clasificación Internacional de Enfermedades en mortalidad. *Gac Sanit* 2001; 15 (supl. 2): 63.
- 7 Generalitat de Catalunya. Departament de Sanitat i Seguretat Social. *Anàlisi de la mortalitat a Catalunya, anys 1983 a 1992*. Barcelona: DSSS, diversos anys.

Consell de redacció: Àngela Domínguez, Rosa Gispert, Eduard Mata, Anna Puigdefàbregas, Neus Rams, J. Lluís Taberner, Àngel Teixidó, Ricard Tresserras.

Correcció de textos: David Ballabriga.

Coordinació del contingut temàtic i supervisió editorial: Maria Bueno.

Subscripcions: Direcció General de Salut Pública (Tel: 93 556 62 79).

